

Т.С. Шовкопляс, ст. викл. (НТУ «ХП», Харків)

Н.О. Ткаченко, гол. бухгалтер (ТОВ "Енергоінвестпроект" Харків)

ПРОБЛЕМИ АУДИТУ В УКРАЇНІ

Слово «аудит» (“audit”) походить від латинського слова “audio” “вслуховувати”, а аудитор (“auditor”) – означає “той, хто слухає”. Потреба в аудиті, як передбачається, виник одночасно із зародженням та розвитком товарообмінних і грошових відносин.

До 1991 р. Україна розвивалася як адміністративно-територіальна одиниця – союзна республіка СРСР, тому виникнення аудиту в Україні своїми коренями йде за часів Російської імперії.

Зарубіжний досвід показує, що аудит є обов'язковим атрибутом ринкової економіки будь-якої країни.

Розвиток аудиту в Україні почався після прийняття Закону "Про аудиторську діяльність" від 22 квітня 1993 р. Формування приватної власності як альтернативи державному сектору економіки зумовило виникнення низки нових професій в економічній сфері, де важливе місце належить аудиторам.

Головною сьогодишньою проблемою української аудиторської діяльності є відсутність усталених традицій і напрацьованих навичок. Якщо порівняти процеси реформування бухгалтерського та аудиторського законодавства, можна помітити, що останнє розвивається значно повільніше і багато в чому не відповідає сучасним вимогам. Очевидно, що правова база щодо аудиту вимагає реформування.

Закон України «Про аудиторську діяльність» [1] у своїй новій редакції повинен, в першу чергу, чітко регламентувати механізм професійного регулювання аудиту, визначати штрафні санкції, щоб запобігти неякісній аудиторській перевірці, і методики оцінки збитків від таких перевірок, а також вводити широке страхування аудиторської відповідальності. Головна проблема в Україні – це питання незалежності аудиту та аудиторських компаній від бізнесу. Оточення накладає певний відбиток на саму професію.

Відсутність практичного досвіду аудиту фінансової звітності, незрозуміння цілей і завдань незалежного аудиту (більшість аудиторів під аудитом розуміють перевірку повноти сплати податків і зборів, так званий "податковий" аудит) і тісний ринок призводить до того, що аудиторські фірми беруться за аудиторські завдання, які не можуть

виконати через нестачу ресурсів, знань і досвіду (особливо це стосується аудиторських завдань, пов'язаних з Міжнародними стандартами фінансової звітності або корпоративною звітністю). Навіть звернення в аудиторську фірму, яка є членом міжнародної мережі, не є гарантією, що послуги будуть надані якісно.

До проблемних питань аудиту слід віднести [3]:

недостатню кількість методичних розробок з аудиторського контролю;

брак достатнього досвіду аудиторської діяльності;

недостатню кількість кваліфікованих аудиторських кадрів, а як наслідок – і неосвоений ринок аудиторських послуг;

відсутність типових форм документів з аудиту;

відсутність методичних рекомендацій з питань комп'ютеризації аудиту, тощо.

Розвиток аудиту в Україні тісно переплітається з усіма тими вимогами і тенденціями, які простежуються у світі і які називаються процесами глобалізації. Без аудиту подальший економічний розвиток є неможливим. Усі потенційні українські інвестори бажають, перш за все, мати правдиві відомості про ту організацію, з якою вони працюють та збираються спілкуватись і в подальшому співпрацювати. А це повинна забезпечити відповідна підготовка і аудиторська перевірка. Таким чином, ця професія має своє майбутнє.

Основними напрямками розвитку нормативно-правового регулювання аудиторської діяльності в Україні можуть стати розробка механізму практичного застосування міжнародних стандартів аудиту та створення до них коментарів у повному обсязі.

Відповідно до вищезазначеного на сьогодні актуальним питанням є створення дієвої системи аудиту для забезпечення оперативною, достовірною, якісною інформацією власників, інвесторів та інших користувачів фінансової інформації. Аудит потрібний як державі, так і економічним суб'єктам, тому важливо і необхідно виробити механізм щодо його удосконалення.

Список літератури

1. Про аудиторську діяльність : [Закон України] [Елепронний ресурс]. – Режим доступу : <<http://zakon.rada.gov.ua/>>.

2. Макеєва О. Особиста думка: Закон про аудиторську діяльність [Елепронний ресурс]. – Режим доступу : <<http://ap-center.com/ru/publikatsiyi/lichnoe-mnenie-zakon-ob-auditorskoy-deyatelnosti.html>>.

3. Гасеню Л. В. Роль і проблеми аудиту в Україні / Л. В. Гасеню, А. В. Кузіна [Елепронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com/28_PRNT_2011/Economics/7_92172.doc.html>.